

Det sker derude
- samarbejde i praksis

INDHOLD

- 1 BØRNS MØDE MED KUNST OG KULTUR
- 2 HVORFOR STYRKER KUNST OG KULTUR BØRNS DEMOKRATISKE EVNER?
- 3 KOMPETENTE VOKSNE SKABER KOMPETENTE BØRN
- 4 KUNSTNERISKE UDTRYKSFORMER OG DIGITALE MEDIER
- 5 KREATIVE BØRN ER EN SAMFUNDSINVESTERING
- 6 BØRNEKULTUR I NORDEN - HVORFOR ER DEN SÅ SÆRLIG?
- 7 **DET SKER DERUDE - SAMARBEJDE I PRAKSIS**

▶ Intro	3
▶ Maria Bruun. <i>Samarbejde mellem landets børnebiblioteker og DR</i>	6
▶ Klaus Støvring. <i>Fra materialeformidling til interessefællesskaber</i>	8
▶ Ebbe Høyrup og Pernille W. Sørensen. <i>Kunstoplevelser på stribe</i>	11
▶ Birgitte Boelt. <i>Kulturregion Sønderjylland-Schleswig</i>	14
▶ Marie Blædel Larsen. <i>Børne- og ungekultur på kulturinstitutioner i Københavns Kommune</i>	17
▶ Anne Line Svelle. <i>Aarhus på vej mod Europæisk Kulturhovedstad 2017</i>	21
▶ Ivan Løvstrup. <i>Børnekultur for de mindste i Odense</i>	24
▶ Asger Villemoes Nielsen. <i>Indre sammenhængskraft giver større gennemslagskraft</i>	27
▶ Marianne Jelved. <i>Det sker derude!</i>	33

Børn Kunst Kultur - I en hverdag der dur udgives løbende i syv kapitler hen over sommeren og efteråret 2013 på www.kulturstyrelsen.dk og www.boernekultur.dk

Efterhånden som udgivelsen skrider frem, vil der være mulighed for at åbne de forskellige kapitler via indholdsfortegnelsen. Du kan springe direkte til udvalgte artikler ved at klikke på ▶

Intro

Det sker derude

- samarbejde i praksis

"Lad os bruge denne publikation til at gøre en forskel!" lyder kulturminister Marianne Jelveds afsluttende opfordring i dette kapitel.

Ministeren arbejder lige nu på en ny strategi til at skabe en mere sammenhængende indsats for børn og unges mulighed for at møde kunst, og når den skal realiseres, kan denne publikation inspirere med konkrete modeller og eksempler til, hvordan man bedst griber opgaven an:

"Vi har brug for en mere sammenhængende indsats for at sikre alle børn og unge mulighed for at møde kunsten i deres hverdag. Det er vigtigt, at vi alle yder vores bedste for at give alle børn og unge mulighed for såvel individuel dannelse som at være med til at styrke vores fællesskab," pointerer kulturministeren også.

Så vi præsenterer forskellige former for faglige netværk på kunst- og kulturområdet i dette kapitel. Netværk, der styrker samarbejdet om kunstneriske tilbud til børn og unge, og formidler pædagogiske erfaringer og konkrete aktivitetstilbud til lærere, pædagoger og kulturformidlere. På nationalt, regionalt og lokalt plan.

På landsplan arbejder Danmarks Radios børne-tv-kanal Ramasjang fx sammen med børnebibliotekerne: Ramasjang sender en gang om ugen live fra et børnebibliotek i Danmark og giver dermed børn fra hele landet stemme og taletid i fjernsynet.

"DR og bibliotekerne er to af Danmarks største kulturinstitutioner, og de har samme formål: at inspirere børn og voksne til at blive klogere på sig selv, på hinanden og på verden, uafhængigt af kommercielle

Hvad gør den gode lærer i billedkunst, og hvad gør han/hun ikke efter jeres mening?

Johanne 14 år:

Det, der er så fedt ved billedkunst er, at alle har noget, de er gode til, og man kan altid finde et eller andet, man kan. Jeg tror bare, det er meget vigtigt, at du får lov til at udfolde dig. Hvis du får den frihed til at prøve billedkunst af, tror jeg, mange får lyst til at gå videre med det.

og politiske ønsker," pointerer Maria Brun, som er projektleder og bibliotekskoordinator på Ramasjang.

Palles Gavebod er et andet eksempel på et succesfuldt landsdækkende samarbejdsprojekt mellem de danske børnebiblioteker:

"Palles gavebod er et website, hvor alle børn på 8-12 år bliver præsenteret for bøger, film, spil og musik, de kan låne på biblioteket," forklarer redaktør Klaus Støvring fra Palles Gavebod. Forfatterinterviews, nyhedsartikler, quizzes, afstemninger og konkurrencer er en central del af sitets formidlingsstrategi.

Børnekulturel rygsæk i Aabenraa

Den børnekulturelle rygsæk er målrettet børn og unge mellem 0-16 år i Aabenraa Kommune.

Rygsækken er pakket med tilbud for skoleåret 2013-14, og der er noget at hente for alle fra 0-16 år. Ambitionen er, at børn, unge og deres voksne skal møde de skabende kunstnere i deres hverdag, og få inspiration, der rækker ud over de afsatte timer.

[Læs mere her](#)

Kulturpakker er en nem lokal strategi, hvor en kommune med én beslutning og én bevilling kan sikre alle kommunens skolebørn mulighed for at opleve kunstoplevelser af høj kvalitet hvert år. Konkret i form af en koncert, en teaterforestilling og en danseforestilling med deltagelse i danselaboratorium. "Kulturpakker er en ordning, der let kan forankres i kommunens kulturpolitik," pointerer leder af Levende Musik i Skolen Ebbe Høyrup og konsulent på Teatercentrum, Pernille W. Sørensen.

"En ny regional, dansk-tysk kulturaftale mellem Sønderjylland og Schleswig giver danske og tyske skoler i området muligheder for at samarbejde om store kulturprojekter og børnekunstaktiviteter. Et af projekterne, KulturBoost, formidler fx kontakt mellem skoler og kunstnere," forklarer pædagogisk kon-

Fotos: Børnekulturhus Amat

sulent og kulturformidler Birgitte Boelt fra Center for Undervisningsmidler i Haderslev.

22 kulturhuse i Københavns Kommune er med til at sikre, at alle kommunens børn og unge møder kunst og kultur. Via personlig kontakt med lokale institutioner og skoler tilbyder kulturhusene arrangementer og længerevarende forløb.

Buster Filmfestival

BUSTER Filmfestival for Børn og Unge er Danmarks største filmfestival for de 3-16-årige, der hvert år finder sted over 11 septemberdage i biografteater, kulturhuse og museer i København og omegn. BUSTER Filmfestival tager film til børn og unge alvorligt og udvælger alverdens film. Det kan være både smalle, skæve, udfordrende, underholdende og øjenåbnende. Det er festivalens ambition at møde det unge publikum i øjenhøjde samt at præsentere dem for film og filmkulturer fra alle verdenshjørner.

[Læs mere her](#)

"Opgaven for det lokale kulturhus er at tilrettelægge sit program, så det når bydelens brugere. Fx er der i nogle kvarterer særligt behov for opsøgende arbejde med at nå de børn, som ikke selv opsøger kulturtilbud," siger kulturmedarbejder Marie Blædel Larsen fra 2200Kultur.

I Aarhus har man siden 2005 opbygget et stærkt netværk af børnekulturaktører, der formidler kunst og kultur til børn og unge i kommunen:

"Netværket samarbejder også med kulturinstitutioner i regionen om at formidle kunst til børn og spiller en central rolle i udviklingen af aktiviteter for børn og unge i forbindelse med Aarhus' europæisk kulturhovedstad-aktiviteter i 2017," forklarer børnekulturkoordinator Anne Line Svelle, leder af Børnekulturhus Aarhus.

kommentar

Karen Siercke, grundlægger af Hygge Factory:

” Som barn voksede jeg op tre steder: en bondegård, et bibliotek og en bodega. Alle steder gav mig fremragende læseoplevelser. Jeg gemte mig med Snøvsen i højt korn under blå himle. Jeg gøs, grinte og græd med mummitroldene, Pipi, Peter Pan og Brødrene Løvehjerte i hyggekrege mellem bogreolerne. Og når jeg kravlede ind i hulrummet af benet under billiardbordet med Anders And-blade, lommelygte, cocio og flæskesvær, havde jeg det som blommen i et æg.

Som teenager levede jeg det meste af mit liv i konvolutter. Jeg sendte pålægschokolade og håndskrevet skoleengelsk til små bands i USA, som jeg havde læst om i "zines". De

sendte edderkoppeformede vingummier, kasettebånd og singler tilbage. Dengang var internettet ikke opfundet endnu.

Min største læseoplevelse nogensinde: "A Heart Breaking Work of Staggering Genius" – en selvbiografisk international bestseller skrevet af Dave Eggers efter at han som 21-årig mistede begge sine forældre og flyttede til San Francisco med sin 8-årige lillebror. Jeg læste de første 50 sider uden at blinke. Jeg var 22 år, og bogen var landet i mine hænder tre uger, efter at jeg selv var blevet forældreløs. Bogen var som en fremkaldervæske, der ruskede alle mine sanser lysvågne. Ti år senere skrev Dave Eggers forordet til Hygge Factorys Ordskælv!-bogudgivelse "Det ser sort ud – men det er det ikke!", som er skrevet af 20 unge, der har mistet en mor eller far.

De yngste børn er i fokus i Odense Kommune, hvor førskolebørnene – som en del af i dagtilbuddenes pædagogiske læreplaner uddannes til kulturpassere:

"22 kulturinstitutioner har med hjælp fra konsulenter og pædagoger udarbejdet tilbud, der matcher de pædagogiske læreplaners krav på området Kulturelle udtryksformer og værdier. Alle tilbuddene er nu samlet i et Kulturpas, der guider dagtilbuddene,

som ønsker at besøge kulturinstitutionen," forklarer chefkonsulent Ivan Løvstrup fra Odense Kommune.

I Albertslund Kommune har man valgt at give det højeste tilskud til kulturlivet pr. indbygger, i forhold til landets øvrige kommuner. Kommunen sørger desuden for at stimulere det lokale kulturliv gennem forskellige indsats og har sat krav om samarbejde på tværs højt på dagsordenen.

"Et rigt lokalt kulturliv styrker den indre sammenhængskraft og giver større gennemslagskraft. Vi ser kunsten og kulturen som løftestang for vækst og som brydning af den sociale arv og integration – folk flytter sig nemlig, når de stimuleres kulturelt," understreger skole- og kulturdirektør Asger Villemoes Nielsen fra Albertslund Kommune afslutningsvis.

Ramasjang, hjerte og mening

Samarbejde mellem landets børnebiblioteker og DR

Af Maria Bruun

Maria Bruun er uddannet bibliotekar DB 1999 fra Danmarks Biblioteksskole. Børnebibliotekar på Hillerød børnebibliotek 1999-, projektleder og bibliotekskordinator DR Ramasjang okt.

2012-aug. 2013 samt master i børne- og ungdomskultur, medier og æstetiske læreprocesser, Syddansk Universitet 2011. Nu projektleder, Kultur og Bibliotek, Gentofte Kommune.

Landets børnebiblioteker og DR Ramasjang har i tre år været samarbejdspartnere, støttet økonomisk

af Kulturstyrelsen. Et samarbejde med både hjerte og mening. Hver onsdag har Live fra Ramasjang sendt RamaChancen fra et børnebibliotek i landet. Ramasjangbussen er kørt ud i landet Ramasjang, i landet Danmark - Børnenes Danmark. Herfra har børn i hele landet kunnet rapportere til hinanden, underholde, inspirere og motivere hinanden og ikke mindst dyste mod hinanden. I Børnenes Danmark hersker børns egen kultur - legekulturen.

Bibliotekerne og DR - to af Danmarks største kulturinstitutioner - har samme kulturpolitiske opdrag. At DR har en public service-forpligtelse er de færreste i tvivl om, men at bibliotekerne har nøjagtig samme forpligtelse over for landets borgere, ses af

Syngelyst-kampagnen

Syngelyst startede som en tre-årig kampagne i 2009 med det formål at få børn og unge til at synge mere. I 2011 fik projektet støtte til videreudvikling i yderligere tre år, så Syngelyst eksisterer til og med 2014. Syngelyst er økonomisk støttet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet og er organisatorisk placeret i DR.

[Læs mere her](#)

og til i et andet lys. Sagen er, at vi i stor udstrækning ønsker det samme: Vi er uafhængige af kommercielle og politiske interesser, og vores opgave er at inspirere børn til at blive klogere på sig selv, på hinanden og på verden. Vores store fælles udfordring er at bevare en plads i børns hverdagsliv.

DR har taget udfordringen op, og to nye børnekanaler giver nu DR bedre grundlag for at nå mere direkte ud til alle danske børn. På begge kanaler - Ultra og Ramasjang - handler det ikke om at være kendt bare for at være kendt. Fokus er, at det er sejt at kunne noget, at være rigtig god til noget, og at vejen dertil blandt andet går gennem øvelse. Det handler ikke om at være smart i det rigtige tøj, men derimod om at være ægte og engageret. Både legens elementer og mangfoldige veje til viden er grundlæggende forudsætninger for, at man kan blive en dygtig, omsorgsfuld og ansvarlig voksen.

En videreudvikling af samarbejdet mellem DR og bibliotekerne er et *must* for, at vi kan stå endnu stærkere som det kvalitative grundlag i børns hverdag. Når det er sagt, er det yderst relevant, at vores udgangspunkt tages i børnenes egen kultur. Med afsæt i børnenes egen kultur skabes en fleksibilitet, der stemmer overens og afspejler denne.

Nye samarbejdsprojekter eller direkte partnerskaber mellem bibliotekerne og DR kan udvikle nyskabende uformelle læringsrum på landets børnebiblioteker og hermed grobund for æstetiske læreprocesser. Sammen kan kulturinstitutionerne spille en langt stærkere rolle som facilitatorer for børns optagethed af kunst og kultur - og derigennem være med til at forankre kunst og kultur i børns liv og bevidsthed.

Foto: Børnekulturhus Amat

Børns møde med kunst - De 10 Færdigheder

Lisa Phillips, *The Artistic Edge* 2012, har opstillet 10 færdigheder, børn kan lære, hvis de beskæftiger sig med kunst. Oversat af Bente Lidang, Copenhagen Kids.

- At tænke kreativt
- At opøve selvtillid
- At løse problemer
- At lære udholdenhed

- At holde fokus
- At udvikle nonverbal kommunikation
- At modtage konstruktiv kritik
- At samarbejde
- At være dedikeret
- At lære ansvarlighed

Kilde: www.theartisticedge.ca

[Læs mere her](#)

Palles Gavebod

Fra materialeformidling til interessefællesskaber

Af Klaus Støvring

Klaus Støvring er digital projektleder, indholdsredaktør, konceptudvikler og strategisk konsulent på digitale projekter til børn for bla. virksomheder og organisationer som pallesgavebod.dk, COOP, DR, Dansk Energi og forlaget Carlsen. Arbejder også som selvstændig konsulent.

Palles Gavebod er tre år gammel. Født 16. august 2010 som en ramme for de danske børnebibliotekers fælles formidling af bøger, film, spil og musik på internettet. De materialer, der kan lånes på bibliote-

ket, er præsenteret og udvalgt af børnebibliotekarere. Børn med en profil på Palles Gavebod kan bestille materialerne direkte fra hjemmesiden. I princippet er der fri adgang til alle bibliotekernes materialer til børn fra 8 til 12 år fra Palles Gavebod. I praksis bestemmes adgangen af fx det enkelte biblioteks abonnementer på Filmstriben, Bibzoom osv.

Palles Gavebod har i sine første leveår oplevet en konstant stigende kurve af trafik og profiler, men tre år er lang tid i det digitale landskab. 2013 er derfor året, hvor Palles Gavebod udvider sit fokus fra formidling af materialer til også at samle børnene i online interessefællesskaber.

Palles Gavebod

Pallesgavebod.dk er de danske børnebibliotekers internetunivers.

Visionen for Palles Gavebod er, at det digitale børnebibliotek skal kunne tilbyde børnebrugerne sømløs adgang til alle tænkelige medier – digitale såvel som fysiske. I et sammenhængende univers kan børnebrugerne på en og samme tid få adgang til oplevelser, leg, fordybelse og tidsfordriv.

[Læs mere her](#)

Kulturtjenesten.dk

Kulturtjenesten er et nyt initiativ på Lolland-Falster, som skal styrke børne- og ungdomskulturen i området. Formålet med Kulturtjenesten er at formidle og understøtte udviklingen af børne- og ungekulturtilbud til, med og for børn og unge. Kulturtjenesten udspringer af det tværkommunale samarbejde: Sund Sans over Sundet. Målet er at sikre høj kvalitet i de kulturtilbud, som børn og unge møder i skole, dagtilbud og fritidslivet.

[Læs mere her](#)

Fotos: Børnekulturhus Amair

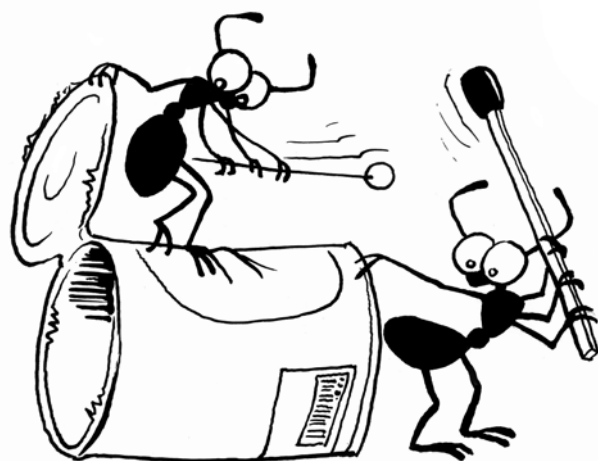
På Pallesgavebod.dk tilbydes børnene stadig alt, hvad der findes af alderssvarende materiale i biblioteksdata-baserne, og bibliotekarerne formidler stadig de mest interessante materialer via forfatterinterviews, baggrunds- og nyhedsartikler, quizzer, afstemninger og konkurrencer.

Men fra midten af juni 2013 åbnes der for helt nye interaktive muligheder på Palles Gavebod. Interesefællesskaber organiseres i onlinegrupper, hvor børnene kan kommunikere med hinanden om fælles interesser. Der oprettes en Læs-Løs-gruppe, hvor børn, der fx deltager i Sommerbogen, kan poste deres boganmeldelser og få en snak med andre ligesindede om bøgerne, anmeldelser og meget andet.

Andre grupper, der startes i 2013, er en gruppe for Harry Potter-fans, en krimigruppe og en gruppe for filminteresserede.

Grupperne kan oprettes lokalt, men vil være tilgængelige for alle børn med en profil på Palles Gavebod. Bibliotekarerne er begejstrede for de nye muligheder, da grupperne også vil kunne anvendes til at holde kontakten med de børn, som møder hinanden til dagligt på biblioteket.

Også lærere vil kunne oprette grupper og bruge dem til fx at træne klassen i at debattere på nettet, debattere med andre klasser osv. Alle grupper modereres af bibliotekarere, og brugerne skal logge ind med UniLogin, så det er et meget sikkert online miljø for børnene at færdes i.

EMU bliver mere brugervenlig

EMU (Danmarks Læringsportal på nettet) åbner i en ny og forbedret udgave. Dette sker som et led i folkeskoleaftalen. Her kan man finde inspiration til undervisning og læring i dagtilbuddene, grundskolerne, på ungdomsuddannelserne og arbejdsmarkedsuddannelserne.

[Læs mere her](#)

Foto: Karen Marie Demuth

Alle børn i Danmark vil med deres UniLogin kunne oprette en profil på Palles Gavebod og dermed få adgang til deres bibliotek via det login, som de bruger til daglig på deres skole. Det er første gang, at denne løsning fra UniC, som er en styrelse i Undervisningsministeriet, kan bruges af en stor landsdækkende biblioteksydelse.

UniLogin vil i sig selv gøre det nemmere for lærere og elever at bruge kommende temaer og kampagner, der tager afsæt i nationale initiativer, som for eksempel Naturvidenskabsfestivalen, en Minecraft-

konkurrence og Sommerbogen, der har kørt i årevis lokalt på folkebibliotekerne i skolernes sommerferie.

2013 er også året, hvor en ny spørgetjeneste for børn, "Spørg Palles Venner" går i luften. Den er skabt i samarbejde med Biblioteksvagten og drives som alle andre tiltag på Palles Gavebod af børnebibliotekarer.

Tiltag som disse, og flere endnu, er på tegnebrættet, og de forventes at blive implementeret i løbet af 2013, hvilket betyder en styrkelse af samarbejdet mellem Palles Gavebod og skolerne.

Horsens Teaterfestival

Horsens Teaterfestival er Danmarks største kuraterede teaterfestival for børn og unge. Omkring 35 teatre inviteres hvert år til at spille på festivalen, der derfor byder på mange forskellige forestillinger. I alt bliver forestillingerne spillet mere end 80 gange i løbet af festival-weekenden.

[Læs mere her](#)

Kulturpakker og KulturCrews

Kunstoplevelser

på stribe...

Af Ebbe Høyrup og Pernille W. Sørensen

Ebbe Høyrup leder af LMS - Levende Musik i Skolen. Har arbejdet med professionel musik for børn siden 1990. Medstifter af Fagligt Forum for Børnekultur, Kulturpakker, Ciclo Arts Education, Nordisk Netværk for Skolekoncerter og andre børnekulturelle netværk. Formand for den internationale Young Audiences Committee siden 2011.

Pernille Welent Sørensen, Cand. mag. kommunikation og psykologi fra RUC og konsulent på Teatercentrum

Bifaldet brager løs efter forestillingen. Eleverne har fået en oplevelse og noget at tænke over og snakke om, for kunst kan flytte på vores opfattelse af verden. På denne skole i Kalundborg er de eksperter i at tage imod den slags erkendelser og oplevelser, for de har i nogle år været med i Kulturpakker og oplevet koncerter, danseworkshops, teater- og danseforestillinger hvert år.

Ideen med Kulturpakker er at have stærke samarbejder og partnerskaber, der kan sikre, at elever får mulighed for at møde kunstoplevelser af høj kvalitet

Børnekulturhusene

I Danmark findes der 18 børnekulturhuse, som er placeret rundt om i landet. I husene kan børn og unge opleve og deltage i kunstneriske og kulturelle aktiviteter.

[Læs mere her](#)

og i en sammenhæng, der gør det relevant for skolerne at lægge rammer til, så oplevelserne når ud til alle børn, uanset social baggrund. Initiativet blev taget i fællesskab af de tre børnekulturelle kompetencecentre Teatercentrum, Dansehallerne og LMS - Levende Musik i Skolen. Med en bevilling fra Statens Kunstråd i bagagen gik de i efteråret 2008 i

gang med at lede efter en kommune til et pilotprojekt. Haderslev slog til, og siden fulgte Kalundborg og Skanderborg, der i 2013 er de tre kommuner, hvor ordningen kører.

Samarbejdet omfatter foruden de tre kompetencecentre også kommunerne og skolerne, og det er opbygget så forpligtende, at der ikke blot er tale om et leverandør-kunde-forhold, men rigtige partnerskaber, hvor alle er medejere. På den måde skabes netværk, som er med til at styrke kunsten i skolen, også ud over de konkrete arrangementer.

Kulturpakker tager udgangspunkt i, at det skal være overskueligt for den enkelte skole at få adgang til forskellige kunstoplevelser og til den viden på området, som de nationale centre ligger inde med. Samtidig skal partnerskabet udvikle skolens egne kompetencer i forhold til kunst, så der bliver færre barrierer for at trække på de ressourcer, kulturlivet tilbyder. Med tiden er det intentionen at udbygge Kulturpakker, så alle kunstarter er omfattet, og skoler og kunst strikkes tættere sammen. Hermed bidrager ordningen stærkt til udbredelse af Arts Education, som Unesco har højt på dagsordenen i disse år.

Alternative læringsrum og ejerskab

Inden forestillingen, som er nævnt i starten af artiklen, blev der budt velkommen. Ikke af skolelederen, men af en pige fra ottende klasse. Hun er nemlig en del af skolens KulturCrew, som varetager en lang række af de opgaver, der er med at planlægge og arrangere forestillingerne og koncerterne. Kulturpakkens helt centrale fokus er selvfølgelig eleverne og deres adgang til kunst og den læring, der følger med. Derfor er der nu KulturCrews på flere

Musikskolelovgivningen

Statens Kunstråds Musikudvalg har besluttet at iværksætte fire initiativer, der skal øge sammenhængen mellem de mange forskellige initiativer på musikskoleområdet.

- Forenklet lovgrundlag for musikskolerne
- En bekendtgørelse for musikskolerne, der erstatter de vejledende retningslinjer
- Formulering af nationale målsætninger for området
- Etablering af en platform for videndeling

*[Læs mere her](#)
[Og læs mere her](#)*

og flere af de skoler, der er med i ordningen, og de bidrager i høj grad til forankringen og ejerskabet – ikke blot for eleverne, men for hele skolen. Ved at tage eleverne alvorligt og have tillid til dem åbnes der for ressourcer, som i mange tilfælde har overrasket lærerne positivt, og som skaber stolthed hos kammeraterne. For at det skal fungere, kræver det en grundig opstart og en plan for kontinuiteten, og Kulturpakker lægger mange kræfter i at lave kurser og andre arrangementer for de unge arrangører og deres lærere.

Foto: Søren Kløft

"Klædt på til KulturCrew" i Ringkøbing - Skjern kommune.

Lærerne er et andet vigtigt omdrejningspunkt, hvis en ordning som Kulturpakker skal være solid og have gennemslagskraft på skoler, hvor mange andre emner end kunst kæmper om opmærksomheden. Derfor samler Kulturpakker et par gange om året kommunens kontaktlærere og andre inte-

resserede til inspirationsdage med tværfaglige kurser, oplæg, debatter og gensidig erfaringsudveksling. Noget af dette inspirationsarbejde udvikler Kulturpakker i samarbejde med undervisere fra læreruddannelserne og forskere inden for kunst og læring.

Kulturpakker til alle?

Det er ikke sikkert, at der skal være Kulturpakker i alle kommuner, og det er ikke sikkert, at de skal være ens i de kommuner, der er med - det er de heller ikke i dag - men det er håbet, at ordningen kan blive et reelt tilbud til alle de kommuner, der har lyst. Sandsynligvis kommer et par kommuner mere med i nærmeste fremtid, men en fuld udbredelse til alle dele af landet forudsætter en national satsning, der dog går virkelig godt i tråd med generelle trends i kulturpolitikken om at tilgodese hele landet og tendenser i undervisningsverdenen til at inddrage de andre former for læring, som kunsten åbner for.

Kunstrådets Talentudvikling

Kulturministerens musikhandlingsplan 2012-2015 "Én musikscene – mange gener" giver mulighed for at styrke de danske musikskolers målrettede arbejde med talentudvikling. Statens Kunstråds Musikudvalg uddeler 5. mio. kr. til musikskolerne efter ansøgning og har valgt at støtte brede regionale samarbejder mellem musikskolerne ud fra fire nationale målsætninger:

1. Et landsdækkende talantarbejde
2. Mangfoldighed og diversitet
3. Den musikfaglige samarbejdspartner
4. Udvikling og videndeling

[Læs mere her](#)

Grænseoverskridende samarbejde i praksis

Kulturregion

Sønderjylland-Schleswig

Af Birgitte Boelt

Birgitte Boelt er læreruddannet fra Haderslev Statsseminarium, Bifagseksamen i dansk fra Odense Universitet, ansættelse som lærer ved Tinglev Kommune, kursus i Kultur og

Ledelse v/Arte og Musikteatret Vejle, Studier i Børne- og Ungdomskultur, Odense Universitet, Pædagogisk konsulent/Kulturformidler UC Syddanmark, Center for Undervisningsmidler i Haderslev, Områdekonsulent for Levende Musik i skolen.

I Sønderjylland-Schleswig blev der den 10. april 2013 skrevet under på en historisk grænseoverskridende kulturaftale, der indbefatter syv parter. Det er Kreis Nordfriesland, Kreis Schleswig-Flensburg, Stadt Flensburg og kommunerne Haderslev, Tønder, Sønderborg og Aabenraa, der indgår i aftalen sammen med Kulturministeriet - i øvrigt den første grænseoverskridende kulturaftale i Europa.

Denne aftale sikrer, at det gode samarbejde og det nyligt opbyggede netværk, som er blevet til igennem Sønderborgs kandidatur til Europæisk Kulturhovedstad i 2017, kan fortsættes og udbygges, trods afgørelsen om Aarhus som vinder.

Faktisk kan nederlaget vendes til det positive, idet kulturaftalen gør alle regionens parter ligeværdige i

Børneklubben HiKuna

HiKuNa står for Historie, Kultur og Natur og er en børneklub under Museum Sønderjylland. Klubbens målgruppe er børn og unge i alderen 7-15 år, der interesserer sig for historie, natur og arkæologi.

[Læs mere her](#)

det kommende samarbejde i stedet for, at udgangspunktet er Sønderborg med Sønderjylland-Schleswig. Og det netværk mellem danske og tyske kulturaktører, som er skabt ud fra den fælles vision, kan nu fortsættes og udbygges.

Kulturboost Sønderjylland

Med kulturaftalen for Sønderjylland-Schleswig er der afsat 1,25 mio. kr. til at give Region Syddanmark et KulturBoost. Derfor søger regionen kunstnere og krøllede hjerner til at komme med idéer til projekter, der kan gå på tværs af genrer: musikere, forfattere, billedkunstnere, skuespillere, filmfolk og andre med gode idéer til anderledes koncepter.

[Læs mere her](#)

Kulturkontoret

På Kulturkontoret i CFU Haderslev arbejder man på at finde så mange tilbud som muligt til skoler. Tilbuddene deles op i kultur for, med og af børn. Det betyder, at Kulturkontoret tilbyder skolekoncerter til skoler, rådgivning om valg af teaterforestillinger, er tovholder for "Med skolen i biografen", tilbyder skoler at få en huskunstner på besøg samt arrangerer MGP og korstævner.

[Læs mere her](#)

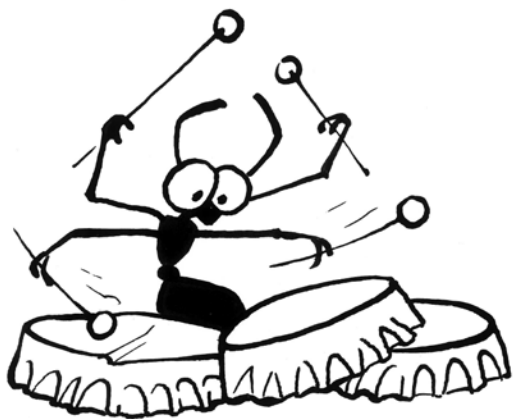
På Center for Undervisningsmidler (CFU) i Haderslev har der været tradition for at gå ind i et grænseoverskridende samarbejde i forhold til børn og unge nord og syd for grænsen. Vi har et kulturkontor, som er åbent over for henvendelser i forhold til at få et samarbejde i gang mellem danske og tyske skoler. Igennem årene har vi således haft den rolle at være igangsætter og tovholder for flere større grænseoverskridende kulturprojekter mellem danske og tyske skoler såsom en dansk-tysk børnekunstfestival, totalteater på historiske steder nord og syd for grænsen samt kor- og musicalprojekter. Vores opgave har også været at stå for fundraising og kontakten til skoler, kulturinstitutioner, museer og kunstnere nord og syd for grænsen.

Nyeste skud på stammen er projektet "KulturBoost", som er en del af den nye Kulturaftale. Den har som sit mål at gøre det mere attraktivt for kunstnere og krøllede hjerner at flytte til grænseregionen. Hensigten er med tilskud fra Region Syddanmarks kulturpulje og kulturaftalen at kunne sende kunstnere ud til en bred målgruppe som f.eks. virksomheder, institutioner, turister, ældre samt børn og unge.

På CFU har kulturkontoret fået til opgave at stå som projektleder og sørge for at få opbygget en hjemmeside til KulturBoost, hvor man kan se de mange kunstners tilbud beskrevet, og hvor kunderne kan bestille et forløb med en kunstner. Foruden det praktiske med at stå for bookning af en kunstner er opgaven også at sørge for at opbygge og vedligeholde et kunstnernetværk.

For alle CFU'er er området kultur en "kan"-opgave, men for CFU har det virkelig været en gevinst gennem årene at kunne tilbyde skoler kultur og få etableret et samarbejde med alle – lige fra skoler, kulturkonsulenter og kunstnere til kulturinstitutioner både nord og syd for grænsen. I dag har vi et kolosalt netværk, som betyder, at vores tilbud bliver set og sendt til de rigtige målgrupper. Det er en kæmpe fordel rent markedsføringsmæssigt.

Fordelen er for mig at se, at vi som CFU har en direkte kontakt til skolerne – de kender os i forvejen og bruger os. Og i forhold til kommuner er vi en god uafhængig institution, som kan sørge for netværk og videndeling kommunerne imellem – og som ikke gør forskel mellem de enkelte kommuner. Vi har også kapacitet til at løfte nogle større projekter på tværs af kommuner og landegrænser.

Barndrømmen

Barndrømmen skaber kulturaktiviteter og forløb for især socialt og økonomisk sårbare børn i Danmark, fordi de kunstneriske fagområder blandt andet styrker børns trivsel, indlæringslyst og innovationsevne. Barndrømmen inviterer primært disse børn til at deltage i et tretrinnet forløb, der inkluderer formidlingsmateriale, kunstaktiviteter og besøg i skoler og daginstitutioner af frivillige studerende fra forskellige kulturuddannelsesinstitutioner.

[Læs mere her](#)

Desuden er der et tæt samarbejde mellem CFU'erne, som betyder, at vi f.eks. her i Region Syddanmark gennem flere år har tilbudt Statens Kunstråds Huskunstnerordning til alle skoler i regionen med fælles administration fra CFU i Aabenraa.

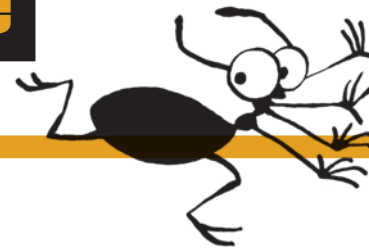
For Kulturkontoret er det dagligt en spændende udfordring at arbejde så udadvendt i forhold til det kulturelle samarbejde i grænseregionen. Det er en fantastisk mulighed at kunne sætte ekstra skub i det samarbejde gennem den nye grænseoverskridende kulturaftale. For os i en grænseregion er det

et ekstra incitament, at kulturen kan bruges som løftestang for, at danskere og tyskere nu mødes i en ny sammenhæng. At vi historisk går fra fjendskab til venskab – og herigennem udbygger de interkulturelle kompetencer – eller med andre ord får udviklet ”den kulturelle intelligens”.

Danmarks største kulturby

Børne- og ungekultur på kulturinstitutioner i Københavns Kommune

Af Marie Blædel Larsen

fi fra RUC og Kunsthistorie fra KUA.

Marie Blædel Larsen er kulturmedarbejder i 2200Kultur og har været med til at starte Osrarhuset, et kulturhus på Ydre Nørrebro med fokus på børn og unge. Er uddannet i Kulturgeografi fra RUC og Kunsthistorie fra KUA.

Den største del af kulturformidlingen og indgåelse af samarbejder i Københavns Kommune foregår lokalt via personlig kontakt til den enkelte institution og skole. Kulturhusene har desuden deres egne hjemmesider på portalen kulturogfritud.kk.dk samt den fælles formidlingsplatform kbhforborn.dk.

København har 20 biblioteker, 22 kulturhuse og en række museer og idrætsanlæg, som tilbyder børne- og ungekultur. Tilbuddene har form af både arrangementer og længerevarende forløb, som de enkelte institutioner arrangerer lokalt i egne bygninger og i byrummet.

Spredningen af kulturinstitutioner forankrer samarbejdet med skoler og dagtilbud i bydelene (der har op til 75.000 borgere). Opgaven for det lokale kulturhus er at tilrettelægge sit program, så det når bydelens brugere. På Bispebjerg og Ydre Nørrebro er der fx et særligt behov for opsøgende arbejde med at nå de børn, som ikke selv opsøger kulturtilbud. Her er samarbejdet med dagtilbud og skoler afgørende. I mange bydele samarbejder man med det frivillige foreningsliv og frivillige generelt.

Kulturboost København

KulturBoost har til formål at skabe flere gå-til-kultur tilbud for børn og unge i Københavns udsatte byområder. Det skal ske igennem samarbejder med bl.a. lokale foreninger, ungdomskoler- og klubber, boligsociale helhedsplaner, biblioteker og kulturinstitutioner. Projektet løber som udgangspunkt fra 2013 og tre år frem, men målet er at skabe bæredygtige længerevarende løsninger.

[Læs mere her](#)

Events, festivaler og fælles formidling: Tværgående samarbejde mellem kulturinstitutioner

Kulturinstitutionerne samarbejder også om sommerferieaktiviteter, Bømeteaterrfestival Amager, dukketeaterfestivalen Puppet Junior mv. Initiativet til et samarbejde kommer ofte fra lokal efterspørgsel samt ønske om at kunne sikre ressourcer til at skabe større arrangementer. Fordelen er, at det skaber bedre og nytænkende kulturtilbud og inspiration til det daglige lokale kulturarbejde.

For at styrke børnekulturen i København er der etableret et netværk for kulturhusmedarbejdere, der arbejder med børnekultur. Netværket mødes ca. 6 gange om året og drøfter, hvordan børnekulturen kan styrkes samt deler inspiration og viden.

Der arbejdes endvidere på tværs af forvaltninger i København sammen med det uafhængige børnekulturnetværk Copenhagen Kids om at udvikle "Kulturmotorvejen" - en fælles platform for formidling mel-

Børnekulturhus Ama'r - Når børn bestemmer

Børnekulturhus Ama'r tegnet af Dorte Mandrup Arkitekter - med inddragelse af børnegrupper i planlægningen - modtog 12. december 2013 prisen "Årets byggeri" af magasinet Byggeri og Københavns Kommunes bygningspræmiering.

[Læs mere her](#)

Foto: Signe Bahnsen

lem kulturinstitutioner, dagtilbud og skoler. Målet er en bedre udnyttelse af ressourcerne, større dialog og medejerskab til kulturtilbuddene gennem kulturrambassadører tilknyttet alle institutioner. Visionen er, at de pædagogiske læringsplaner og kulturformidlingen i fremtiden i højere grad skal samtænkes til glæde for børnene.

Innovation, dukker og empati: Eksempler på børnekulturelle aktiviteter, som inddrager og involverer pædagoger og lærere

Børnekulturhus Karens Minde arrangerer hvert år festivalen børnekulturfestivalen "Kultur for en tudse" i samarbejde med de lokale folkeskoler, fritidshjem, vuggestuer og børnehaver. Al planlægning, fundraising og afvikling sker i fællesskab, og en del af institutionerne bidrager med aktiviteter selv. [Læs mere her.](#)

Dukketeaterfestivalen Puppet Junior udvikler i samarbejde med kunstnere, dagtilbud og en svensk forsker i pædagogik et kunstforløb. Forløbet har fokus på børnenes kreativitet, fordybelse og dukker i krydsfeltet mellem pædagogisk læring og kunstnerisk udfoldelse og bliver udbudt til børnehaver. Bag Puppet Junior står fire kultursteder. [Læs mere her.](#)

Kultur Valby står bag projektet "FabSchool," der er tilknyttet deres FabLab. FabSchool er et projekt, der sætter 2 D/3D design og fabrikation på skoleskemaet for 10. klasser på en lokal skole. Projektet gentænker bibliotek/skole samarbejdet ved at udfordre den måde, der arbejdes med læringsmål. Det sætter innovation og informationskompetencer på skoleskemaet. [Læs mere her.](#)

Foto: Dansehallerne, Peter Halsskov.

Dansehallerne

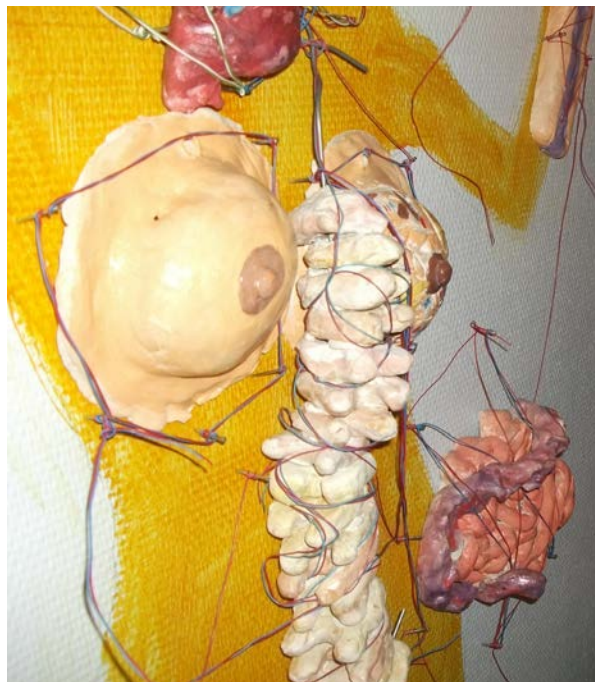
Dansehallerne er Nordeuropas største center for moderne/contemporary dans. I 2012 blev det besluttet at sammenlægge Dansens Hus og Dansescenen under navnet Dansehallerne. Det blev til en selvejende institution med støtte fra Kulturministeriet og Københavns Kommune. I Dansehallerne kan børn og unge både opleve danseforestillinger og deltage i danseundervisning.

[Læs mere her](#)

By X i København

By X er Københavns Kommunes kompetencecenter for inddragelse af børn og unge i byens bæredygtige udvikling. By X giver børn og unge vigtig viden om arkitektur, miljømæssige spørgsmål og relationen mellem mennesker og byens rum. Denne viden opnår børn og unge via konkrete workshops, hvor for eksempel elever fra en lokal skole inddrages i udviklingen af et nærliggende uderum.

[Læs mere her](#)

2200Kultur arrangerer musikforløb for børnehavsbørn i samarbejde med lokale dagtilbud, hvor de får musikundervisning og koncertoplevelser og indspiller en sang i et professionelt studie. Det giver pædagoger nye redskaber og viden om musikkens betydning for børn. [Læs mere her.](#)

Børnekulturhuset Sokkelundlille har sammen med pædagoger fra en lokal børnehave udviklet et forløb på 2 x 4 dage, der handler om sprog og empati. Ved både at bruge de faglige kompetencer fra det pædagogiske og det kunstneriske felt er projektet blevet udformet til gavn for børnene. Sokkelundlille vil bruge erfaringerne fra projektet til at videreudvikle det og i 2014 udbyde det til alle børnehaver på Bispebjerg. [Læs mere her.](#)

Lov om børn og unges adgang til kunst

Statens Kunstfond skal pr. 1. januar 2014 yde tilskud til formidling af kunst over for børn og unge.

Lovbemærkningerne er: "At kunst for børn og unge fremmes. Det foreslås, at hensynet til børn og unges kunstforbrug særligt tilgodeses, ved at Statens Kunstfond støtter såvel produktion som formidling af kunst for børn og unge."

[Loven findes her](#)
[Bemærkningerne her](#)

Netværk og nye muligheder

Aarhus på vej mod

Europæisk

Kulturhovedstad 2017

Af Anne Line Svelle

Anne Line Svelle er uddannet cand.mag. i Æstetik og Kultur fra Aarhus Universitet. Hun har siden 2005 været børnekulturkoordinator i Aarhus Kommune og leder af Børnekulturhuset i Aarhus.

Her har hun bl.a. arbejdet med udviklingen af en fælles portal for alle undervisnings- og læringsforløb inden for kunst, kultur, natur og idræt i Aarhus (ulfi aarhus.dk).

Et stærkt netværk mellem mange børnekulturaktører, der formidler kunst og kultur til børn og unge, er siden 2005 opbygget i Aarhus. Netværket har desuden styrket relationerne til resten af Region Midt-

Børnekulturhuset i Aarhus

Børnekulturhuset i Aarhus varetog i 2007-2009 modelforsøget *Søge spor – Sætte spor* om formidling af arkitektur til børn og unge og har siden arbejdet med at udbrede erfaringerne til andre kommuner. Det er Børnekulturhusets vision, at alle børn og unge i Aarhus Kommune får mulighed for at modtage, deltage i

jylland gennem konkrete samarbejdsprojekter. Det er fx tilfældet med Børnekulturhusets samarbejde med Børnekultur Silkeborg om formidling af arkitektur og dans og med Børnekulturen i Syddjurs Kommune om formidling af arkitektur. Samtidig har Børnekulturhuset været en aktiv dialog- og sparringspartner for øvrige børnekulturaktører i Region Midtjylland.

og selv være skabende på kulturområdet. Derfor står Børnekulturhuset bl.a. bag en omfattende samling af tilbud til børn og unge og kompetenceudvikling inden for de kreative fag til formidlere, lærere og pædagoger. Børnekulturhuset er desuden tovholder på Børnekulturnetværket i Aarhus og deltager i udviklingen af børnekulturen lokalt, regionalt og nationalt (boernekulturaarhus.dk).

[Læs mere her](#)

Da Aarhus meddelte sit kandidatur til titlen som Europæisk Kulturhovedstad 2017, var det med en vision om, at projektet kunne styrke og samle hele Region Midtjylland. Børnekulturhuset og de øvrige aktører drog fordel af de allerede eksisterende netværk og kunne hurtigt deltage i udformningen af konkrete samarbejdsprojekter.

Sculpture by the Sea i Aarhusbugten

I juni 2013 lagde Aarhusbugten for tredje gang strand, vand og skovbryn til den internationale skulpturbiennale Sculpture by the Sea Aarhus. En af Sculpture by the Sea Aarhus' helt store kvaliteter er at sprænge rammerne for, hvordan kunst skal opleves. Med den unikke iscenesættelse langs Aarhusbugten indbyder udstillingen alle til aktivt at tilegne sig store kunstoplevelser i naturen.

Børnekulturhuset i Aarhus inviterer under biennalen til spændende og kreative aktiviteter for børn, unge og deres familier på Sculpture by the Sea Aarhus.

[Læs mere her](#)

På den måde blev projektet *Sted + Sans* skabt med afsæt i de eksisterende netværk, men med henblik på et bredere regionalt samarbejde og med øje for ruter og spor, som er et af temaerne i 2017. Projektet er udviklet af Børnekulturhuset i Aarhus og Børnekultur Silkeborg og udfoldes i samarbejde med Skanderborg, Holstebro og Norddjurs kommuner.

Sted + Sans tager udgangspunkt i de erfaringer, som Aarhus og Silkeborg har med at formidle arkitektur og stedspecifik viden til børn og unge gennem projekter som *Bydetektiverne* og *Egnsart*. Med dette afsæt sætter det nye projekt fokus på opdagelse og genopdagelse af udvalgte steder gennem

BUM - Netværk for børne- og ungekultur på tværs af Region Midtjylland

BUM er opstået for at indfri visionen om, at Region Midtjylland skal fremstå som en børnekulturel metropol i Danmark med stærke, kontinuerlige netværk til det nordiske og europæiske børne- og ungekulturelle område. Det er BUMs ambition at etablere et stærkt netværk, som forholder sig strategisk til den politiske dagsorden inden for det børne- og ungekulturelle felt. BUMs ambition er således at blive høringspart på områder, som vedrører børn og unges kulturelle dannelse.

[Læs mere her](#)

vandring med en kulturformidler og workshops med professionelle kunstnere. I dialogen med de involverede kommuner bliver de mange lokale ressourcer synlige, og projektet forventes at vokse løbende gennem "ringe i vandet"-metoden, hvor hvert lokalt afviklet projekt fører nye med sig.

Med udnævnelsen i 2012 af Aarhus som Kulturhovedstad 2017 er der lagt op til en yderligere styrkelse og udbygning af netværk på tværs af regionen, og helt centralt står behovet for at dele og udveksle viden og erfaring. Et svar på dette behov er centralt i videns- og kompetenceprojektet *Børne- og ungekultur i Midtjylland (BUM)*.

Aarhus Billed- og Medieskole

Aarhus Billed- og Medieskole tilbyder undervisning og projekter til børn og unge fra 5-19 år i tegning, maleri, kortfilm, animation, kreativ skrivning, skulptur og arkitektur.

[Læs mere her](#)

Projektet er dannet af Børnekulturhuset i Aarhus, Børnekultur Silkeborg, Kulturprinsen i Viborg og det Danske Talentakademi i Holstebro. Formålet er at sætte en ramme for fælles kendskab til de mange forskellige børnekulturprojekter i regionen og sikre en kontinuerlig opsamling af viden og erfaringer. At der i høj grad er interesse og behov for et forum, der iscenesætter erfarings- og vidensopsamling, blev bekræftet på BUMs indledende seminar i marts 2013. Her deltog mere end 79 aktører fra regionen med mere end 30 projekter. Ønskerne gik bl.a. på videndeling af internationale samarbejder, pro-

jektorganisering og fundraising samt facilitering af projektdating.

Allerede i september 2013 mødtes man igen i en stort anlagt børnekulturkonference i Skanderborg. Frem mod 2017 bliver konferencen et årligt tilbagevendende omdrejningspunkt for BUMs udveksling af viden og for inspiration blandt børnekulturens aktører. I forlængelse af ambitionerne for 2017 er det konferencens mål at bidrage til inspiration og udvikling af børnekulturen ikke bare regionalt, men også nationalt og internationalt. På den måde rækker de styrkede netværk ikke bare frem til Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad i 2017, men skaber en platform for udvikling og samarbejde i mange år fremover.

ULF i Aarhus

ULF i Aarhus er et samarbejde mellem Pædagogisk Afdeling, Børn og Unge og Børnekulturhuset i Aarhus, Kultur og Borgerservice om en samlet formidling af undervisnings- og læringsforløb i Aarhus Kommune.

På portalen ulfiaarhus.dk kan lærere og pædagoger finde undervisnings- og læringstilbud i kunst og kultur, natur og friluftsliv, naturvidenskab samt idræt og bevægelse til dagtilbud, grundskole og ungdomsuddannelse i Aarhus Kommune. ULF i Aarhus har ambassadører på alle skoler i Aarhus Kommune og tilbyder kompetenceudvikling af lærere og pædagoger i samarbejde med kulturinstitutioner og øvrige aktører. Desuden arrangerer ULF i Aarhus temadage for kulturinstitutioner, natur- og idrætsaktører om emner af betydning for samarbejdet med grundskolen og dagtilbud og medvirker til udvikling af nye forløb til de forskellige målgrupper. Alle skoler, dagtilbud og ungdomsuddannelser modtager desuden et katalog med beskrivelse af forløbene.

ULF i Aarhus udgør en selvstændig del af Børnekulturhusets arbejde.

[Læs mere her](#)

Vil du være med til at passe på kulturen?

Børnekultur for de mindste i Odense

Af Ivan Løvstrup

Ivan Løvstrup er chefkonsulent i Odense Kommune, hvor en af hans opgaver er at koordinere kulturtilbudene til henholdsvis skole- og dagtilbudsområdet.

I Odense uddannes førskolebørnene til at passe på kulturen, de bliver såkaldte "Kulturpassere". I det følgende beskrives processen fra at identificere en udfordring på dagtilbudsområdet til udarbejdelse af et kvalificeret værktøj på børnekulturområdet. Til glæde og gavn for pædagoger, kulturinstitutioner og ikke mindst de yngste borgere i Odense.

Den 1. august 2004 trådte lov om pædagogiske læreplaner i dagtilbud i kraft. Det nye i forhold til den eksisterende pædagogik i dagtilbuddene var, at der nu lovgivningsmæssigt skete en præcisering af, at der i alle dagtilbud skulle arbejdes med læring og læreprocesser for børn - og at dette skulle foregå inden for seks beskrevne læreplanstemaer:

1. Barnets alsidige personlige udvikling
2. Sociale kompetencer
3. Sprog
4. Krop og bevægelse
5. Naturen og naturfænomener
6. Kulturelle udtryksformer og værdier

Odense Kommune har siden 2004 løbende fulgt processerne omkring implementeringen af de pæ-

Harry Potter Festival

Odense Centralbibliotek har siden 2002 afholdt en årlig Harry Potter Festival. Her kan børn og "mugglere" boltre sig i Harry Potters eventyrlige univers.

[Læs mere her](#)

dagogiske læreplaner i byens børnehuse. Således blev der i 2009 foretaget en større undersøgelse, hvor samtlige pædagoger blandt andet blev spurgt om, under hvilket af de seks læreplanstemaer de følte, at de havde mindst at bidrage og byde ind med.

Svaret var klart og entydigt. Hovedparten af pædagogerne følte sig udfordret i forhold til læreplanstemaet "Kulturelle udtryksformer og værdier".

Undersøgelsen afstedkom, at der blev nedsat en projektgruppe bestående af repræsentanter fra By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen i Odense Kommune. Formålet med gruppens arbejde var tresidet:

1. Udbrede kendskabet til Odenses kulturinstitutioner blandt det pædagogiske personale på dagtilbudsområdet, således kulturinstitutionerne i højere grad tænkes ind som en naturlig og kontinuerlig del af pædagogernes arbejde med læreplanstemaet "Kulturelle udtryksformer og værdier".
2. Kvalificere kulturinstitutionernes arbejde, så det i højere grad appellerer til byens yngste borgere og det pædagogiske arbejde omkring dem.
3. Give førskolebørnene i Odense Kommune mulighed for at opnå en solid og sund kulturel ballast.

Med den tidligere omtalte undersøgelse blandt byens pædagoger i ryggen enedes projektgruppen om

Foto: Børnekulturhus Aalborg

at starte med at fokusere på byens kulturinstitutioner og aktører. For at de kunne få lov til at komme med ind i det videre arbejde, skulle de svare bekræftende på følgende tre spørgsmål:

1. Har I et ønske om at få flere børn i alderen 4-6 år på besøg i jeres kulturinstitution?
2. Er I parate til at udarbejde et tilbud målrettet denne målgruppe, som understøtter pædagogernes daglige arbejde med "Kulturelle udtryksformer og værdier" i børnehuse?
3. Vil I deltage i et fællesarrangement, hvor I sammen med de øvrige medvirkende kulturinstitutioner præsenterer jeres tilbud til repræsentanter fra alle byens mere end 50 børnehuse?

I alt 22 kulturinstitutioner svarede ja til alle tre spørgsmål, og de fik efterfølgende tilbud om at deltage i et møde med en konsulent fra Institutionsafdelingen, som kunne give dem den nødvendige indsigt i, hvad pædagogiske læreplaner er for en størrelse. Herefter udarbejdede den enkelte kulturinstitution sit eget tilbud og fik så mulighed for at få en fokusgruppe bestående af 3-4 pædagoger på besøg. Fo-

Skole i 200 år

Siden 1814 har det været en ret og pligt for alle børn i Danmark at blive undervist. Det fejres med et stort jubilæum i 2014. Skole 200 sekretariatet opfordrer lokale samarbejdspartnere, museer, foreninger, skoler og arkiver til at tage selvstændige initiativer til markering af skoleloven.

[Læs mere her](#)

Undervisning og billedskole på Brandts

På Brandts tager man udgangspunkt i børn og unges virkelighed og inddrager målgruppen i kunsthallens udstillinger gennem forskellige kreative aktiviteter.

[Læs mere her](#)

kusgruppen gav dels sparring på det faglige indhold i tilbuddet, dels gode lavpraktiske ideer til, hvorledes kulturinstitutionen eksempelvis ved at give mulighed for spisning af madpakker kunne gøre det til en endnu bedre oplevelse for børn og pædagoger.

For at give et samlet overblik over, hvilke tilbud pædagogerne kunne drage nytte af i deres arbejde med "Kulturelle udtryksformer og værdier", blev alle kulturinstitutionernes tilbud nu samlet i et "Kulturpas".

I Kulturpasset har kulturinstitutionen en dobbelt-side. Den ene side er målrettet pædagogerne med oplysninger om det konkrete tilbud samt en "Værd at vide, før I tager af sted"-boks, hvor der er oplysninger om alt fra, hvordan et besøg bookes, til hvilke buslinjer der stopper tæt på kulturinstitutionen.

Den anden side er forbeholdt børnene. Her er der billeder fra kulturinstitutionen, som kan danne basis for en snak om, hvad det er, den kommende "kulturrejse" indeholder, og det er også på denne side, at der er afsat plads til, at det enkelte barn som afslutning på besøget kan få kulturinstitutionens stempel i passet.

Endelig har kulturpasset den funktion, at når det enkelte barn stopper i børnehuset for at starte i skole, så udleveres passet med et ønske fra børnehuset om en videre god rejse og fungerer samtidig som dokumentation over for forældrene af, hvordan der er blevet arbejdet med "Kulturelle udtryksformer og værdier" i den tid, deres barn har gået i børnehuset.

Viborg Katedralskole

Viborg Katedralskole har et samarbejde med medietalentskolen og musicaltalentskolen i Viborg. Begge talentskoler er placeret under fem minutters gang fra skolen og er en unik mulighed for elever, som gerne vil udvikle sine evner indenfor enten medier, journalistik eller musical.

[Læs mere her](#)

Lanceringen af kulturpasset fandt sted i 2011 og blev markeret med en inspirationseftermiddag, hvor hvert børnehus i Odense Kommune var forpligtet til at stille med minimum én deltager. Under inspirationseftermiddagen var der indledningsvis en præsentationsrunde, hvor hver kulturinstitution havde fem minutter på scenen til at præsentere sine tilbud i kulturpasset. Efterfølgende havde hver kulturinstitution en stand, som de fremmødte pædagoger kunne cirkulere mellem og få gode ideer til, hvor deres "kulturrejse" med børnene skulle gå hen.

Siden lanceringen af Kulturpasset er der ikke foretaget undersøgelser, der spørger ind til, hvorvidt den enkelte pædagog føler sig bedre rustet til at arbejde med læreplanstemaet "Kulturelle udtryksformer og værdier". Faktum er dog, at Kulturpasset grundet efterspørgsel er blevet genoptrykt før forventet, og at hovedparten af de deltagende kulturinstitutioner har oplevet en betydelig vækst i antallet af besøgende børnehuse.

Skole- og kulturdirektør Asger Villemoes Nielsen, Albertslund Kommune

Indre sammenhængskraft giver større gennemslagskraft

Interview

Asger Villemoes Nielsen er uddannet cand. mag. i engelsk og musik, systemadministrator, cert. projektleder, musiker og sanger og systemisk proces- og teambuilding-konsulent. Arbejdet som gymnasielærer og -inspektør, It- og digitaliseringschef, konsulentchef, informatikchef samt aktiv musiker. Nu Institutchef, Skole og Læring, Professionshøjskolen Metropol

Hvorfor er det vigtigt for børn og unge at møde kultur?

- Fordi kultur vender tingene på hovedet, og man beriger sit eget liv ved at se tingene på andre måder, end den man sædvanligvis danner sine indtryk ud fra.

Når man stifter bekendtskab med følelsesbetonede udtryk i billedkunst, litteratur, sport, film, medier osv., taler det til hjertet. Man bliver bevæget, og man får mulighed for at udtrykke sin oplevelse og se på sine indtryk indefra og ud på en anden måde.

Er dine kolleger rundt om i landet bevidste nok om betydning af at tænke kunst og kultur ind i hverdagen i skolerne og dagtilbuddene?

- Det, tror jeg ikke, er tilfældet, for kultur frister jo en kummerlig tilværelse på de politiske dagsordener.

Så man kan ikke sige, at det fylder i danskernes liv - fra officielt hold er det en diskurs om økonomi, der gør sig gældende. Når vi snakker værdidebat, har det derfor noget med penge at gøre, og ikke så meget med livsværdi: "Hvad får vi ud fra en krone til krone-målestok?", "Hvad er der i det for mig?" - det er udtryk for den stigende individualisering og egocentri, som præger vores senmoderne samfund, hvor vi lever for at eksponere os og finde vores egen identitet.

Derfor snakker vi sjældent om, hvad der egentlig har værdi for samfundet. Et paradoks er fx, at alle de folk, der gerne vil spare på kunsten og kulturen, hvad laver de selv, når de har fri? De ser film, hører musik, spiller bold eller noget andet. Fordi det har en stor værdi for dem.

Copenhagen Kids

Copenhagen Kids er et netværk, der arbejder for at skabe koordinering, synlighed, samarbejde og inspiration på det børne- og ungdomskulturelle felt, mellem de forskellige aktører, institutioner, foreninger, producenter, formidlere og brugere inden for kunst, kultur, børn og unge i København.

[Læs mere her](#)

Hvordan ser I på kunstens og kulturens potentiale i Albertslund Kommune?

- Vi ser det som en løftestang for integration, som en løftestang for brydningen af den sociale arv, og som en løftestang for vækst.

Hvorfor har kunsten og kulturen et særligt løftestangspotentiale?

- Det skyldes det relationelle potentiale: Man mødes og har en fælles kunstnerisk eller kulturel oplevelse. Fx ser man sammen nogle billeder, man drages mod, fordi man føler noget for det, man ser.

På den måde får du fat i folk og får skabt en anderledes åben dør, end hvis du begynder at snakke om noget mere teoretisk. Det aktiverer følelserne, og det er det, der skal til for at åbne folk og få dem til at flytte sig: Kunsten og kulturen er lokkemaden.

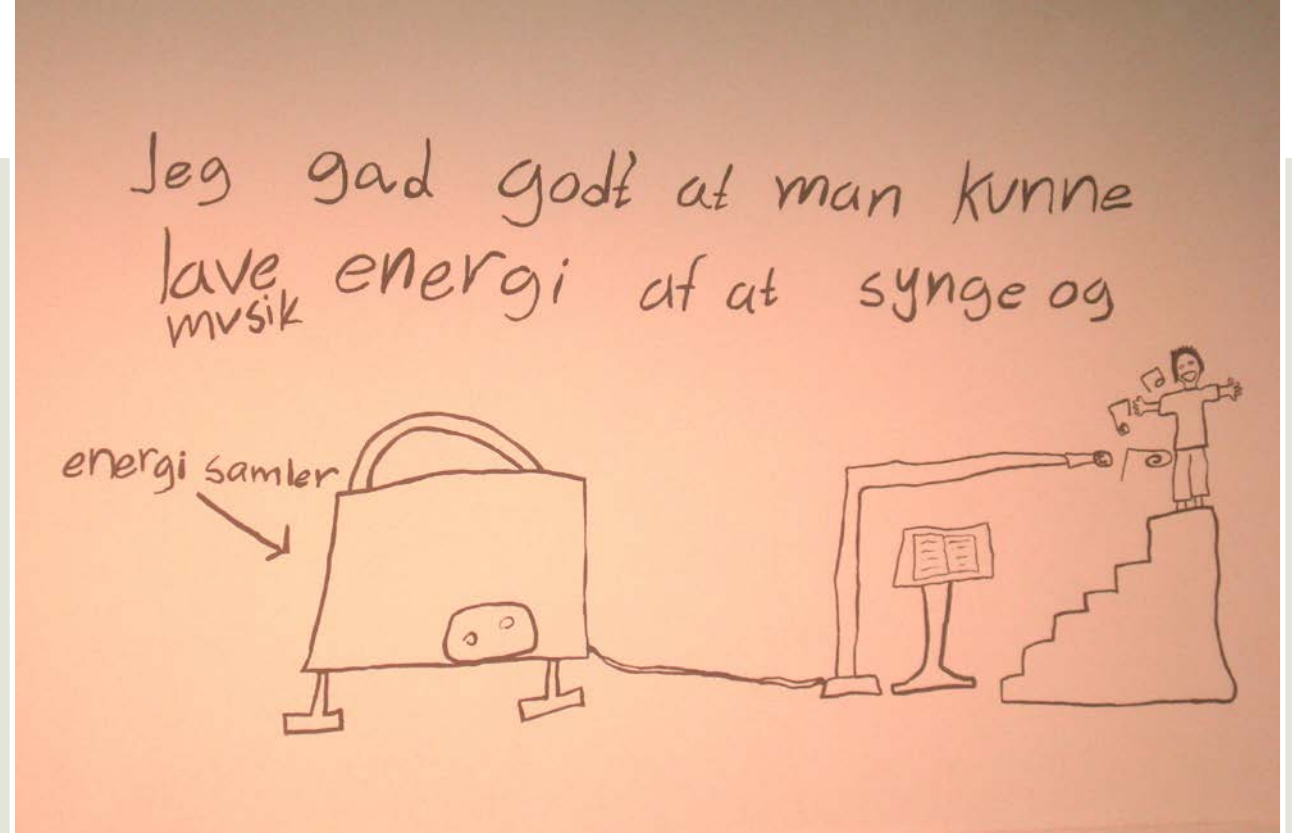

Foto: Mette Demuth

Som barn er man meget motiveret, især dér hvor hjertet pludselig banker lidt hurtigere, og hvor er det så? Det er typisk det sted, hvor man har sit hjerte. Fordi det er ens interesse, eller fordi man synes, det er sjovt og spændende.

Hvad gør I konkret for at fremme børn og unges muligheder for at møde kunst og kultur?

- Vi har her i forvaltningen en børnekonsulent, som er meget rundt på skolerne for at aktivere dem på forskellig vis. Vi har også en musikskole, en billedskole og en række andre kulturinstitutioner, og vi forsøger at koordinere så meget som muligt af det,

vi har i drift, og få det hægtet op på det, skolerne allerede arbejder med, dvs. få fat i nogle lærere og gøre det muligt at inddrage tilbuddene i skolens hverdag.

Vi inviterede fx til Sangens dag, hvor 600 børn deltog og sang i forskellige sammenhænge. Det blev en succes, fordi vi inviterer bredt ind og har fået skabt et godt netværk.

Vi prioriterer også det børnekulturelle samarbejde i vores budgetter for musikskolen, musikteateret, billedskolen og bibliotekets arrangementskonto, hvor vi går ind centralt og sætter økonomiske rammer, der muliggør det.

Billedskolen udstiller med fernisering på rådhuset, biblioteket og andre steder. For nylig havde vi fernisering på en udstilling i vores vikingelandsby med værker lavet af både børn og voksne elever, udformet som et tegningstogt, hvor værkerne er inspireret af vikingetiden og udstillet sammen med genstande fra vikingetiden.

Det sker i et samarbejde på tværs - vi har et stærkt internt samarbejde på kulturområdet i Albertslund Kommune, som vi har udviklet gennem de sidste tre år. Det har været et fokuspunkt for mig at skabe en langt stærkere indre sammenhængskraft ud fra sloganet: Indre sammenhængskraft, større gennemslagskraft.

BMMK - Børns Møde Med Kunsten

”BØRNS MØDE MED KUNSTEN” giver Region Nordjyllands institutioner og skoler mulighed for at skabe de bedste kulturelle rammer for børn og unge.

Alle skoleformer og institutioner kan bruge ordningen, både folkeskolen, SFO'er, fri-skoler, efterskoler, ungdomsuddannelser, højskoler, VUC, børnehaver, kulturskoler, museer og andre kulturinstitutioner. Indholdet i forløbene lægger skolerne og dagtilbuddene selv sammen med kunstnerne. BMMK er tidligere kendt under 1/1 kunstner til 1/4 pris.

[Læs mere her](#)

Foto: Børnekulturhus Amat

Vi er i en sparetid, hvor vi står for skud, så vores strategi har været at rykke sammen og i fællesskab skabe større resultater. Helt konkret ved at lave produktioner og arrangementer sammen, så de får en meget større fylde. Vi kommer alle de forskellige tilbud ned i en stor gryde og laver en sammenkogt ret.

På den måde eksponeres alle gennem helheden ud fra princippet om, at du har en ballon, men hvis du puster den op, får du en endnu større og endnu mere synlig ballon.

Hvilke udfordringer kan man møde, når man forsøger at skabe et større samarbejde mellem kommunens kulturelle aktører?

- Det kan kræve snak om vores præmisser og vilkår og de lokale politikeres dagsorden, og hvor vi ser nogle mulige fælles veje.

Vi er gået benhårdt efter at få samarbejdet op at stå, og alle er nu interesseret i at deltage i noget fælles. Før kørte mange deres eget løb, så de skulle lige have tid til at sænke paraderne og se os som et fodboldhold ud fra devisen, at ingen spiller kan vinde en fodboldkamp alene, derfor er man nødt til at spille sammen og udfylde hver sin position på holdet så godt som muligt.

Vi har også en virksomhedsplan, hvor vi er begyndt at tale om medborgerskab som det helt centrale, og om at kultur har en meget vigtig funktion, fordi det giver folk selvtillid. Vi har taget Kolding Kommunes slogan om selvværd frem for velfærd til os, og i forhold til det giver kulturområdet nogle unikke muligheder for identitet og selvtillid, som gør, at folk faktisk løfter sig.

Vi har en demografisk skævvridning i Albertslund, og i den forbindelse giver kulturen os faktisk mulighed for at få fat i nogle af de udsatte børn og voksne. Vi vil gerne bryde den sociale arv. Derfor er vi gået i gang med at snakke dannelse forfra, ikke PH's gamle dannelsesbegreb og det finkulturelle dannelsesbegreb, men helt basal dannelse i form af at have et *drive* i livet, at ville noget, kunne noget, at blive begejstret, at ønske noget, læse sine lektier, huske sin madpakke, ikke lave ballade og tage en uddannelse. Af den grund giver det rigtig god mening at omdefinere dannelsesbegrebet og dannelsesinstitutionen og dermed også kulturens rolle i det kommunale landskab til at være en del af det at udvikle sig og bryde den sociale arv.

KulturMetropol-Øresund

26 kommuner og Region Hovedstaden har indgået en fireårig kulturaftale med Kulturministeriet gældende for 2012-2015. Målet er at skabe en unik platform til at løfte kulturen i hovedstadsområdet.

[Læs mere her](#)

Hvorfor kan kulturen give selvværd?

- Fordi vi får fat i hjertet på folk. Og når du har fat i hjertet, er døren åben. Så kan man snakke sammen, og så bliver man i stand til at rykke sig. Det er det, det handler om. Når man er åben for at forme og danne sig, så flytter man sig. Men har man forsvarsparaderne oppe, gør man det ikke.

Samfundsøkonomisk set er logikken også ganske klar. Jo mere folk arter sig vel, jo færre udgifter har vi på dem, og jo bedre et samfund får vi, meget firkantet sagt.

Foto: Børnekulturhus Amalr

Den nye folkeskole

Undervisningsministeriet har lanceret en ny hjemmeside, hvis formål er at inspirere lærere, ledere og pædagoger i arbejdet med at gøre den nye skole til virkelighed. Hjemmesiden giver mere end 60 gode eksempler fra skoler, som allerede arbejder med den nytænkning, der ligger i reformen samt en række interviews med videnspersoner om reformens forskellige temaer. Ledere, medarbejdere og kommuner vil kunne dele deres erfaringer og give gode råd til kollegaer landet over.

[Læs mere her](#)

Foto: Børnekulturhus Amalr

Hvordan griber man det an, så man skaber optimale rammer for så mange og så gode møder mellem børn og kultur som muligt?

- Jeg vil til enhver tid hævde, at det handler om prioritering. Der skal være nogle, der vil det. Hvis ikke man vil det, er det umuligt. Nogle skal jo være lokomotiv og drive processen, fx forvaltningen. I hvert fald som facilitator, eller som den, der sørger for, at andre gør det.

Vi har også indgået kulturaftalen i KulturMetropol-Øresund med Region Hovedstaden og 26 kommuner, de fleste fra Region Hovedstaden.

Et af projekterne i kulturaftalen hedder Børn og kultur, hvor vi stiller en guide og handleplan til rådighed for alle kommuner. Den er et katalog over forskellige tiltag, man som børnekulturforvalter kan sætte i værk. Fx Sangens dag og tilbud tilpasset de forskel-

lige årgange i skolen. Den er lavet her i 2012, og den er på mange måder et fotografi af, hvad vi gør her i Albertslund.

Den har allerede haft effekt. Hvor meget man kan bruge den til i den enkelte kommune, afhænger dog bl.a. af de lokale omstændigheder og de ansvarliges personlige engagement og forståelse for at inddrage kunsten og kulturen.

FABUK – Forening af børne- og unge-kulturkonsulenter

FABUK blev stiftet den 26. september 2013 og består af en gruppe af konsulenter med ansvar for børne- og unge-kulturområdet i kommuner og regioner.

På den stiftende general-forsamling formulerede de fremmødte de temaer, der er i fokus i den første periode: Skolereformens arbejde med kunst og kultur i hverdagen samt strategi og metode for konsulenterne arbejde i kommuner og regioner.

[Læs mere her](#)

Spiller samarbejdet mellem forvaltningerne en rolle i den proces? Hvordan kan man skabe optimale rammer for samarbejdet?

- Det kunne det sagtens komme til. Men vi har forskelligt fokus. I den ideelle verden er kulturen den indre vækstfaktor i byen, som driver den menneskelige udvikling. Men i vores virkelighed nu og her ser erhvervslivet økonomien som drivkraften, mens andre måske synes, det er skolens dansk- og matematikfag, og vi ser kulturen som helt central.

Succesen er ellers tit tydelig, og de andre forvaltninger vil gerne medkrediteres for de gode arrangementer, hvor folk flytter sig, og vi ser noget ske og får stor omtale i medierne osv.

Kulturen er en rigtig god investering, fordi en øget kulturindsats betyder, at vi så ikke behøver at bruge så mange penge på børn, der mistrives, overførselsindkomster osv. på længere sigt.

Foto: Børnekulturhus Amair

Lad os bruge publikationen og en kommende strategi for børn og unges møde med kunst og kultur til at gøre en forskel

Det sker derude!

Kunsten åbner øjnene og skærper sanserne. Dens udtryk og fortællinger berører, provokerer, undrer os og giver os stof til at tænke over det. Det giver os ord og billeder på fællesskabet og styrker vores individuelle dannelse. Og det praktiske arbejde med kunsten lærer os, at gode resultater skabes gennem vedholdenhed, engagement og godt samarbejde.

Derfor mener jeg, at børn og unge gennem hele deres barndom og ungdom skal møde kunsten i deres hverdag.

Derfor er der brug for en mere sammenhængende indsats, og jeg arbejder derfor lige nu på en strategi for børn og unges møde med kunsten og det kunstneriske miljø.

Kunst og kultur skaber fællesskab

I Danmark er der forskel på, hvilke miljøer børn og

unge vokser op i, og vi har både som børn og voksne forskellige liv og vilkår. Men kunsten og kulturen er det, vi har til fælles og det, som binder os sammen. Det er det, vi har med i vores kulturelle rygsæk. Derfor er det vigtigt, at vi alle yder vores bedste for, at vores børn og børnebørn får endnu bedre muligheder for at møde, opleve og bruge kunst og kultur i skolen og i dagtilbud og her udvikle deres egne udtryksformer. Denne publikation har givet en række gode eksempler på, hvordan sådan en opgave kan gribes an.

Kompetente voksne er afgørende

Kunsten er vigtig for vores dannelse. Med dannelse mener jeg den proces, der er et udtryk for den enkeltes søgen efter mening - både eksistentielt og i et forpligtende fællesskab. Vi har en stærk dannelses-tradition i Danmark, som det er afgørende, at vi værner om. Det indebærer helt konkret, at vi sikrer, at de voksne, som børn er tæt på i hverdagen, er dygtige til at understøtte børns møde med en bred palet af kunst- og kulturtilbud. Vi skal arbejde for, at

kunstnere og formidlere på kulturinstitutioner, pædagoger, lærere og forældre er klædt ordentligt på til at løfte denne samfundsopgave.

I denne sammenhæng er det derfor også vigtigt, at vi voksne reflekterer over, hvordan vi selv kan udvikle vores kompetencer, så vi understøtter børn og unges møde med kunst og kultur bedst muligt.

Fokus på kunstens mangfoldighed

Kunstarterne er mangfoldige, men det er ofte voksne, der beslutter hvilke typer af kunstarter, børn får mulighed for at møde. Det er derfor vigtigt at have

blik for hele den brede palet af kunstarter, så vi på den måde sikrer, at børn ikke kun møder udvalgte dele af kunstarterne. Mødet med et mangfoldigt kunstnerisk udtryk er derfor en hjørnesten, når man skal forstå sig selv, sine medmennesker og træffe komplicerede valg senere i livet.

Arkitektur og design er for eksempel vigtige kunstarter, som alle børn og unge bør have mulighed for at komme i nærkontakt med. Dansk arkitektur har blandt andet markeret sig med Sydney Operahus og indretningen af Finn Juhl-salen i FN-bygningen i New York. Regeringens kommende arkitekturpoli-

tik har derfor fokus på, hvordan børn oplever, arbejder med og omgås arkitektur.

Børn skal også motiveres til at udfolde sig kreativt og skabe deres egne udtryksformer. Det sættes der fokus på, når Springfrøprisen uddeles til skoleklassers kreative projekter. Denne pris er jeg glad for at uddele sammen med Undervisningsministeren, for den markerer netop vigtigheden af, at børns kreativitet og mødet med kunsten tænkes ind i børns hverdag.

Den nordiske børne- og ungekultur har særlige kvaliteter

I Norden er der meget, vi kan dele, og også på det børnekulturelle område har vi et værdifuldt fælles fodslag, da alle de nordiske lande og mine nordiske ministerkollegaer prioriterer børne- og ungekultur højt. I efteråret 2013 blev der for første gang uddelt en særlig nordisk pris til børnelitteratur for at signalere, hvor vigtigt denne del af litteraturen er.

I alle de nordiske lande øremærker vi ressourcer – både nationalt og kommunalt – som sikrer, at børn og unge møder kunst og kultur i deres hverdag. Men samtidig har vi forskellige måder at arbejde på, ligesom pædagogiske og didaktiske praksisser vægtes forskelligt. Vi bliver derfor klogere på både os selv og hinanden ved at udveksle erfaringer og inspirationer.

Jeg var i Washington i foråret for at deltage i "Nordic Cool 2013", en fire uger lang kulturfestival dedikeret til nordisk kultur, som i disse år har stor international bevågenhed på grund af dens særlige kvaliteter.

Foto: Børnekulturhus Amalr

En lang række danske og nordiske kunstnere var inviteret med til den imponerende festival. Disse kunstnere har netop været i stand til at folde deres talent ud, fordi vi her i Norden har særlige kvaliteter – ikke mindst i forhold til den særlige tradition for at sikre, at talentudvikling starter tidligt: Fødekæden, der skaber sammenhæng mellem det spirende talent og den voksne professionelle skal være intakt. Der skal være mulighed for at opdage det enkelte barns særlige talent på et tidligt tidspunkt og understøtte det professionelt, fra barnet er lille.

Det sker derude – og det kræver en strategi!

Jeg har gennem det sidste år prioriteret at tage ud til kulturbegivenheder i hele landet – og gang på gang bliver jeg slået af både den høje kvalitet og det overvældende engagement. Det har for eksempel været inspirerende at følge Kulturtjenesten i Storstrømsområdet, der sikrer, at kulturtilbuddene til førskole og skolebørn er synlige, ligesom tjenesten er med til at udvikle nye tilbud sammen med kulturinstitutioner, andre aktører, dagtilbud og skoler. Et sådant initiativ og en sådan lokal opbakning er netop dét,

der gør en forskel. Og det er det engagement, jeg ønsker at sætte fokus på og inspirere til med denne publikation.

Lad os bruge publikationen og en kommende strategi for børn og unges møde med kunst og kultur til at gøre en forskel.

Foto: copenhagenmediacentre.com

Børnekulturens Netværk

Kulturminister Marianne Jelved besluttede i september 2013, at Børnekulturens Netværk (BKN) videreføres som rådgivende netværk for kulturministeren, men nu via Kulturstyrelsen. Navnet Børnekulturens Netværk har imidlertid gennem 10 år været ramme for et godt og konstruktivt samarbejde – ikke mindst med kommunerne. Derfor videreføres BKN som betegnelse for Kulturstyrelsens samarbejde med ministerier, kulturinstitutioner, organisationer og kommuner om kultur for børn og unge.

Den nye netværksgruppe vil bestå af repræsentanter med faglig viden om børne- og ungeområdet fra:

- Kulturministeriets departement
- Undervisningsministeriet
- Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
- Social-, Børne- og Integrationsministeriet
- Det Danske Filminstitut
- Børne- og Kulturchefforeningen
- Foreningen af Børne- og ungekulturkonsulenter (FABUK)
- Statens Kunstråd (fra 2014 – Statens Kunstfond)

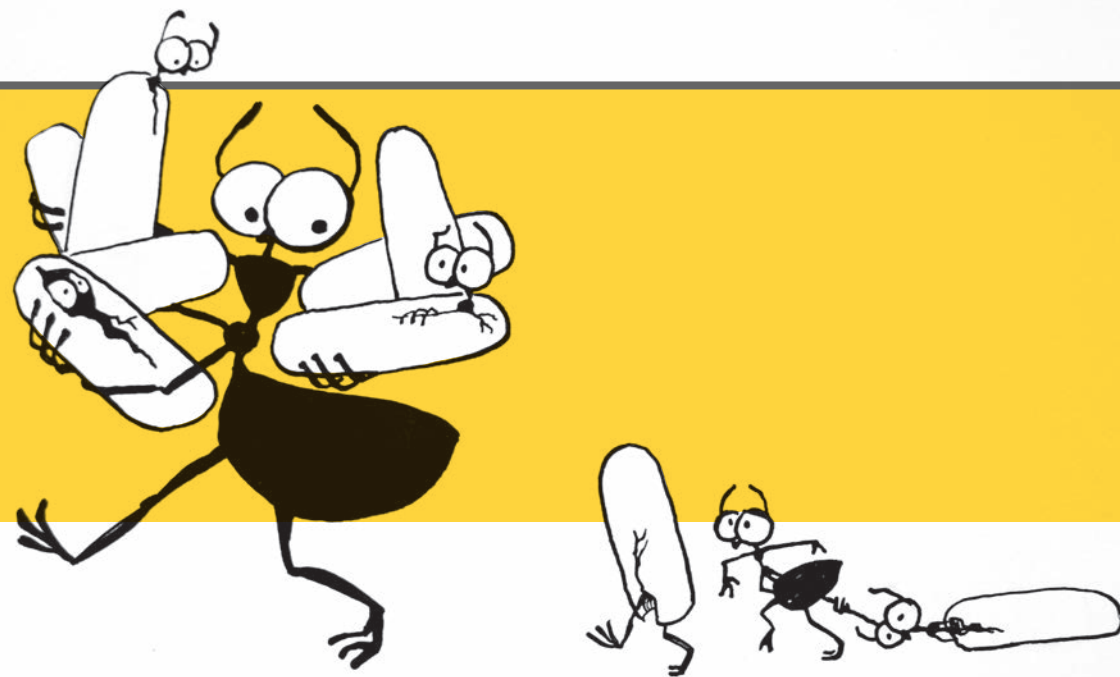
Læs mere på Børnekulturportalen [her](#)

Tak

Redaktionen siger hjertelig tak til alle bidragydere i de syv kapitler, som publikationen "Børn Kunst Kultur - i en hverdag der dur" består af.

Det gælder så vel redaktionsgruppens input og ideer til indhold, som de mange forfattere og ministre, der har leveret visionære og engagerede artikler, som kulturinstitutioner og børnekulturhuse, der har bidraget med fotografisk materiale. Også tak til kolleger for korrektur og formidling af publikationen. Uden jer var publikationen ikke blevet så læseværdig og inspirerende.

Merete Dael
Anne-Kristine Mortensen
Monica C. Madsen

Børn Kunst Kultur
– i en hverdag der dur

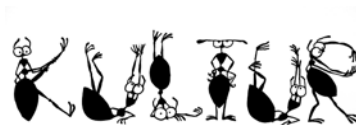
Udgivet af:
Kulturstyrelsen
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
tlf.: 33 73 33 73
post@kulturstyrelsen.dk
www.kulturstyrelsen.dk

Redaktion:
Konsulent Merete Dael
Konsulent Anne-Kristine Mortensen
Journalist Monica C. Madsen

Alle interviews er foretaget af journalist Monica C. Madsen

Grafisk tilrettelæggelse og produktion:
Adman Kommunikation Aps

Forsidefoto:
Henning Hjorth

Illustrationer:
Carl Quist Møller

Copyright:
Kulturstyrelsen,
København december 2013
Der kan frit citeres fra Børn Kunst Kultur
med tydelig kildeangivelse

ISBN-nr.
Elektronisk udgave:
978-87-92681-37-9